

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії політології та міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі
всесвітньої історії

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта. Історія.»
Спеціальність 014 «Середня освіта. Історія.»
Галузь знань 03 гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від “2” червня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі всесвітньої історії»
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефон викладача	0677155524
Е-mail викладача	lilia.burachok@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денне, заочне, дистанційне.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewAllCourseInCategory&id_cat=46
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Запропонований курс покликаний на основі широкого конкретно-історичного матеріалу та найновіших здобутків історіографії висвітлити провідні тенденції та перебіг соціально-економічного, політичного та культурного розвитку країн європейського та американського континентів, з'ясувати періодизацію, типологію, аналізувати міжнародні відносини міжвоєнного періоду, біполярну систему повоєнних міжнародних відносин та наслідки її розпаду, навчити студента як подавати цей матеріал на уроках у школі.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Підготовка висококваліфікованих фахівців для праці у загальноосвітніх навчальних закладах, що володіють знаннями з історії країн Західної Європи і Америки ХХ- поч. ХХІ ст., методики викладання історії, сучасних освітніх технологій, вікової психології, політології, правознавства, етики, інших предметів; здатних оволодіти ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого; застосовувати набуті знання, уміння і навички у майбутній професії – вчитель історії, використовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення, виробити навички виявлення, опрацювання та інтерпретації історичних джерел в навчально-освітньому процесі; творчо підходити до навчального процесу; виховувати повагу до загальнолюдських цінностей, а також виховувати активні громадянські позиції.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, приймати нестандартні рішення у практиці викладання історії в навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів методики викладання і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі (С1). Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці (С2). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу історичної інформації (С5). Здатність системно відтворювати історичні знання, факти, події і процеси з новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки у контексті формування цілісної історичної картини світу (С11). Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом, хронологією та науковою періодизацією щодо новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки (С14). Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчений історичний матеріал, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію щодо конкретних проблем новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки, брати активну участь у дискусіях (С17).	

Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі навчальної інформації з курсу, дотримуючись грамотності і вимог до написання наукових текстів (С24). Здатність аналізувати, порівнювати й оцінювати діяльність конкретних історичних постатей новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати мотиви діяльності історичних осіб, соціальних груп (С25). Самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції у країнах Західної Європи та Північної Америки ХХ – початку ХХІ ст., дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості (С28).

5. Організація навчання навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	Середня освіта. Історія.	4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість год.		
	лекції	семінари	Самост.роб
Тема 1. Використання методів наочності на уроці «Великі географічні відкриття».	2	2	8
Тема 2. Війна англійських колоній у Північній Америці за незалежність.	2	2	8
Тема 3. Велика французька революція кінця ХVІІІ ст.. Використання методики наочного навчання історії	2	2	8
Тема 4. Західна Європа в період наполеонівських воєн. Використання методики наочного навчання історії	2	2	8
Тема 5. Перша світова війна. «Фотодокументи – засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках історії»	2	2	8
Тема 6. Формування основ післявоєнного світу (1918-1925 рр.)	2	2	8
Тема 7. Друга світова війна вивчення теми з допомогою використання відеофрагментів на уроках історії.	2	2	8
Тема 8. Формування основ біполярного світу вивчення теми з використанням методики вивчення історичної особистості на уроках історії		2	4

ЗАГ.		14	16	60
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	100-бальна Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок. Сума балів за всі види навчальної діяльності Оцінка ECTS Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики для заліку 90 – 100 А відмінно зараховано 80 – 89 В добре 70 – 79 С 60 – 69 D задовільно 50 – 59 E 26 – 49 FX незадовільно з можливістю повторного складання не зараховано з можливістю повторного складання 0-25 F незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			
Вимоги до письмової роботи	1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 4. Вміння робити висновки з розглянутих питань; 5. Вміння аналізувати джерела.			
Семінарські заняття	Загальні критерії оцінювання: “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами			

Індивідуальна робота	Творче есе з актуальних проблем вивчення педагогічної професії вчителя історії оцінюються максимально у 10 балів. Суттєве, стисле і водночас повне розкриття питання з використанням набутих вітчизняної історіографії, охайне виконання роботи оцінюється у 9–10 балів. Неповне розкриття питання, покликане лише на декілька першоджерел, охайне виконання роботи – 7–8 балів. Часткове розкриття питання, приблизне знання проблеми, неохайне виконання роботи оцінюється на 6–5 балів. Нерозкриття завдання виражається у виставленні негативної оцінки – 2–4 бали. Індивідуальне завдання повинно бути оформлене у паперовому вигляді та з додатком (у разі потреби) електронної версії і надана на перевірку викладачеві до встановленого планом терміну.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність результатів поточного контролю знань – позитивних оцінок за семінарські заняття та контрольну роботу, опрацювання питань для самостійної роботи, індивідуального завдання, хоча б мінімальна позитивна підсумкова оцінка за працю впродовж семестру (25 б.)

7. Політика курсу

Підхід до навчання студентоцентризований, стиль спілкування та взаємодії – демократичний. Вітається й заохочується активна увага під час роботи в аудиторії, творча співучасть у здобутті знань, готовність до обговорення питань, що розглядаються, як результат самостійного опрацювання рекомендованих першоджерел і літератури та самостійного пошуку інформації в мережі Інтернет. Запитання, що виникають, можливі як у ході заняття, так і в кінці, коли виділяється час для обговорення, а також на консультаціях, під час яких здійснюється й відпрацювання пропущених занять і невиконаних видів робіт.

Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника та Кодексу честі ПНУ, яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету.

Для оперативної комунікації та обміну інформацією створюємо власну групу в месенджері Viber або в одній із соціальних мереж (за вибором студентів).

Усі основні матеріали з курсу є доступні в системі дистанційного навчання університету.

8. Рекомендована література

Ф. Бродель. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. Том 1: Структура повсякденності: можливе і неможливе.

Б. М. Гончар. Війна за незалежність у Північній Америці 1775-83 // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К: Знання України, 2004 Т. 1 760 с.

Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс [пер. з англ. П. Таращука]. Київ : Основи, 2006. 1464 с.

Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн. (Держава і право епохи станово-кастового суспільства): Навч. посіб. Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 2000.

Тіндалл Дж. Історія Америки / Дж. Б. Тіндалл, Е. Д. Шай [пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур]. Львів : Літопис, 2010. 904 с.

Десятов Д. Дидактичні умови використання коміксів на уроці історії//Історія в школі:Науково-методичний ж-л.К.:Етносфера.5-6 .С.18-22.

Буряк Ж. "Міс Історія" : [ігрова шоу-програма для 9 класу]//Історія в сучасній школі: Науково-методичний ж-л. К.:Педагогічна преса.4 .С. 7-9.

Камбалова Я. Навчаємося у грі//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.:Етносфера. 2004 . С.37-39.

Камбалова Я. Навчаємося у грі (нетрадиційні види уроків узагальнюваного повторення з історії Стародавнього світу)//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.:Етносфера. 10 . С.41-45.

.Крип'якевич І. Всесвітня історія. У трьох книгах. К. Либідь, 1995.

Баханов К. О. Традиції та інновації у навчанні історії в школі. Дидактичний словник – довідник / К. Баханов. Запоріжжя: Просвіта, 2002.

Якубець А. Використання рольової гри на уроках всесвітньої історії в 11 класі// Історія в школах України. 2002. №3.

Чебанюк Н.К. Вивчення історичної особистості на уроках історії//Обдарована дитина:Науково практичний та освітньо-популярний ж-л. К.:Социс. 1 . С.25-28.

Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К., 2005.

Курилів В. Методика викладання історії. Львів-Торонто, 2003.

Лихачова Л. Створення історичного портрета як засіб поглибленого вивчення історії України// Історія України. 2002. № 14 (квітень). С. 8 –11.

Панченко П. До питання історизму, історичної правди в курсі історії України// Історія в школі. 1999. № 4. С. 6-10.

Цибко Р. Тема уроку “Хто я в цьому світі?” // Історія в школах України. 2001. №1. С. 41-42.

Островський В. Історичні постаті на уроці історії// Історія в школах України. 2009. № 5.

Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник / Г.Г. Яковенко. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

Коляда І., Виговський М., Загребельна Н. Роль та місце художньої літератури на уроках історії України//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.: Етносфера. 2004 . С.26-30.

Желіба О. Використання таблиць на уроках історії в 10-11 класах // Історія в школах України. 2001. №4. С. 33-34; №5. С. 28

Викладач кандидат історичних наук, доцент Бурачок Л.В.